

OBSERVATORI per a la IGUALTAT UAB

MEMÒRIA | Curs 2018-2019

ÍNDEX

● Presentació _____	3
● Jornades _____	4
• 3 de desembre Jornada institucional _____	4
• 8 de Març Jornada institucional _____	5
● Web i xarxes socials _____	7
● Campanyes _____	7
● Perspectiva de gènere en la recerca _____	8
● UAB Lliure de violències masclistes i LGBTIfòbiques _____	9
● Formació _____	10
● Plans d'acció i polítiques _____	10

PRESENTACIÓ

En el curs 2018-2019 destaca el nomenament de Maria Prats Ferret, l'1 de gener de 2019, com a directora de l'Observatori per a la Igualtat, substituint a Joana Gallego Ayala al capdavant de l'entitat. Maria Prats Ferret és professora d'Anàlisi Geogràfica Regional al Departament de Geografia i desenvolupa recerca en geografia social des d'una perspectiva interseccional, principalment en geografia i gènere i en geografies de la infància i la joventut. Forma part del Grup de Recerca de Geografia i Gènere (UAB), un grup d'estudis que té com a objectiu principal consolidar la perspectiva feminista en la geografia i aconseguir la transversalitat de gènere en la disciplina. A més, és professora del Màster Interuniversitari en Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania, membre de l'Institut Interuniversitari en Estudis de Dones i Gènere i ha estat coordinadora del Mínor d'Estudis de Gènere de la UAB.

Un altre fet a destacar, ha estat l'aprovació pel Consell de Govern en la sessió del 4 de juliol de 2019 del *Quart pla d'acció per a la igualtat de gènere de la Universitat Autònoma de Barcelona Sexenni 2019-2023* (IV PAG). El IV PAG inclou un total de 38 mesures que recullen les accions i compromisos adoptats per la UAB en matèria d'igualtat de gènere. Es tracta d'un document elaborat per l'Observatori per a la Igualtat de la UAB que pren com a punt de partida la diagnosi elaborada el juny de 2019.

Pel que fa a la celebració i organització de celebracions institucionals, l'Observatori va continuar organitzant la tradicional jornada del 8 de març i la Primera Jornada Institucional del Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat, el 3 de desembre.

En relació a les activitats de participació comunitària, l'Observatori va commemorar el 26 de novembre el Dia Internacional contra les Violències Masclistes amb l'actuació de l'Aula de Dansa a la Sala Teatre. En el marc de la Festa Major, es va engegar un any més la campanya de sensibilització "Lligues o assetges?" i es va habilitar, juntament amb la Unitat de Dinamització Comunitària, un Punt Lila per atendre les agressions en el context de la Festa Major. A més, amb motiu del Dia Internacional de la Dona i la Nena a la ciència, l'Observatori va organitzar conjuntament amb les Facultats de Ciències i de Biociències, el col·loqui "Ampliem la mirada a les ciències". Per últim, per a la commemoració del 17 de maig, Dia Internacional contra la LGTBIfòbia, la UAB va projectar el documental *Lesbofòbia de Creación Positiva*.

El 27 de novembre de 2018 es va celebrar l'acte de lliurament de la Tercera edició dels premis als millors treballs de fi de grau (TFG) amb perspectiva de gènere de la UAB. En aquesta tercera edició, l'Observatori en col·laboració amb l'Institut Català de les Dones ha premiat 27 treballs de diferents graus, d'un total de 93 presentats.

A continuació presentem aquestes activitats de manera més detallada així com d'altres actuacions desenvolupades per l'Observatori durant el curs 2018-2019.

JORNADES

25 de novembre

El 26 de novembre de 2018 es va celebrar un acte a la sala Teatre en **commemoració del Dia Internacional contra les Violències Masclistes**. L'acte, organitzat per l'Observatori, fou presentat per la Vicerectora d'Alumnat i Ocupabilitat, Sara Moreno. Joana Gallego, directora de l'Observatori per a la Igualtat, va llegir el manifest elaborat per la comissió Dones i Ciència del Consell Interuniversitari de Catalunya. La commemoració va girar al voltant de la coreografia interpretada

Commemoració del Dia Internacional contra les Violències Masclistes.

per l'Aula de Dansa de la UAB i dirigida per Laia Santanach. L'espectacle evoca el curt *Amores que matan* (2000), el qual va ser la inspiració per a la pel·lícula *Te doy mis ojos* (2003), totes dues obres cinematogràfiques són de la directora Icíar Bollaín Pérez-Minguez. També amb motiu del 25N, un any més l'Observatori va penjar un gran llaç lila a la façana de l'Edifici de l'Àgora.

l Observatori per a la igualtat de la UAB

3 de desembre

Aquest curs l'Observatori ha organitzat la **"Primera Jornada Institucional en commemoració del Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat"**. L'acte, presidit per la Vicerectora d'Alumnat i Ocupabilitat Sara Moreno, es va realitzar l'11 de desembre i va comptar amb una conferència a càrrec de Josep Maria Sanahuja, Director del Centre d'Estudis i Recerca per a una Societat Inclusiva (CERSIN), amb

el lliurament de les Beques Impuls de la mà de Gabriel Masfurroll, President del Consell Social, i del parlament de l'Arnau Panicot, estudiant becat per aquest programa de promoció a l'alumnat amb discapacitat. L'acte va tenir lloc a la Sala Teatre de l'Edifici L'Àgora.

"Primera Jornada Institucional en commemoració del Dia Internacional de les Persones amb Discapacitat".

11 de febrer

Amb motiu del **Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència**, les Facultats de Ciències i de Biociències i l'Observatori per a la Igualtat van organitzar el dia 11 de febrer el col·loqui "Ampliem la mirada a les ciències". L'acte va comptar amb la benvinguda de la Vicerectora d'Alumnat i Ocupabilitat, Sara Moreno, i amb la participació de Núria Semis Campos, graduada en genètica i estudiant de sociologia de la UAB; Cristina Sans Ponseti, estudiant de doctorat al CEHC; i Sandra Saura Mas, professora de la Facultat de Biociències i investigadora del CREAF.

Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència.

"XIV Jornada Institucional en commemoració del Dia Internacional de les Dones Treballadores"

8 de març | Dia Internacional de les Dones Treballadores

ELIMINEM TOTES LES BARRERES
XIV JORNADA INSTITUCIONAL
7 DE MARÇ DE 2019 | 12 H | RECTORAT

Acte de reconeixement a la **Dra. Maria Jesús Espuny**

Conferència
"Discriminaciones invisibles en el trabajo de hombres y mujeres"
a càrrec de la Dra. María Amparo Ballester

Acte infoaccessible

Observatori per a la Igualtat UAB

UAB
Universitat Autònoma de Barcelona

8 de març

El dia 7 de març es va celebrar la **"XIV Jornada Institucional en commemoració del Dia Internacional de les Dones Treballadores"** amb l'acte de reconeixement a Maria Jesús Espuny, professora emèrita del Departament de Dret Públic i de Ciències Historicojurídiques i Directora del Centre d'Estudis de Recerca Dones i Drets (CEDD).

L'acte de reconeixement va constar de la presentació de la trajectòria acadèmica i professional de Maria Jesús Espuny, a càrrec d'Esther Zapater, Degana de la Facultat de Dret, de la projecció d'un vídeo homenatge i del lliurament del premi, a càrrec de la Rectora Margarita Arboix. A la jornada també van participar la Vicerectora d'Alumnat i Ocupabilitat, Sara Moreno,

i la Directora de l'Observatori per a la Igualtat, Maria Prats Ferret, qui va presentar les principals activitats desenvolupades per l'Observatori. L'acte va finalitzar amb la conferència *Discriminaciones invisibles en el trabajo de hombres y mujeres* a càrrec de la professora Amparo Ballester, catedràtica de Dret del Treball i de la Seguretat Social de la Universitat de València.

17 de maig

Aquest curs acadèmic, per a la commemoració del 17 de maig, **Dia Internacional contra la LGTBIfòbia**, la UAB va projectar el documental *Lesbofòbia de Creación Positiva*. El documental posa en el punt de mira l'experiència i les vivències de les lesbianes i en reivindica la visibilització. També va comptar amb un col·loqui posterior en què van participar Sara Moreno, Vicerectora d'Alumnat i Ocupabilitat, Maria Prats Ferret, Directora de l'Observatori per a la Igualtat, Begonya Saéz, professora del Departament de Filosofia, i Montserrat Pineda, de *Creación Positiva*. A més, el 22 de maig de 2019, seguint l'estela de la commemoració de l'any passat i juntament amb Dinamització Comunitària, es va organitzar una segona pintada col·lectiva de les escales que condueixen a l'Edifici l'Àgora, amb els colors de la bandera LGTBI.

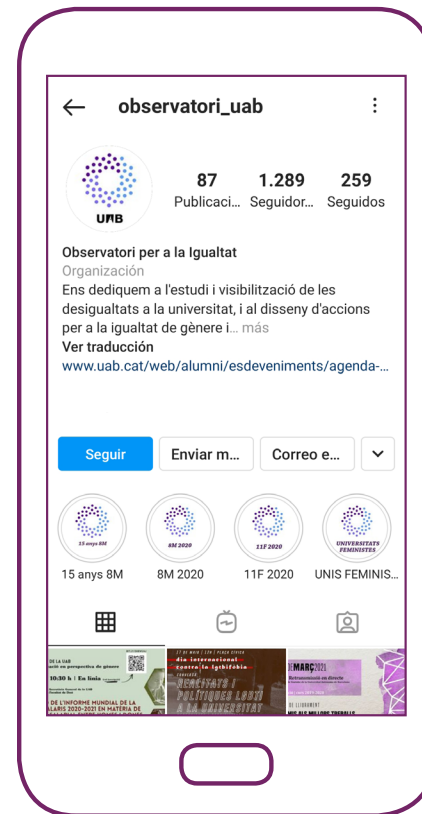
*Dia Internacional
contra la LGTBIfòbia*

WEB I XARXES SOCIALS

Una de les tasques estructurals de l'Observatori per a la Igualtat és la gestió i manteniment del seu web. Des del març de 2005 l'Observatori per a la Igualtat de la UAB disposa d'un web amb l'objectiu d'oferir informació i recursos en matèria d'igualtat i universitat. Des de llavors, el contingut s'ha anat actualitzant i ampliant i s'han creat noves seccions. S'actualitzen les diferents seccions, notícies, informació sobre l'Observatori, normativa, enllaços d'interès i bibliografia, estadístiques de la UAB, plans d'acció i documents propis. El web de l'Observatori per a la Igualtat continua estant disponible en tres idiomes: català, castellà i anglès: <http://www.uab.cat/observatori-igualtat>

D'altra banda, l'Observatori per a la Igualtat continua present en les xarxes socials amb la finalitat d'estendre la visibilitat de tota la informació que generem i arribar al màxim nombre possible de persones, especialment a l'alumnat, i fer ressò d'altres Notícies, estudis i publicacions entorn al gènere i la discapacitat. El Twitter, Facebook i, partir del novembre de 2018,

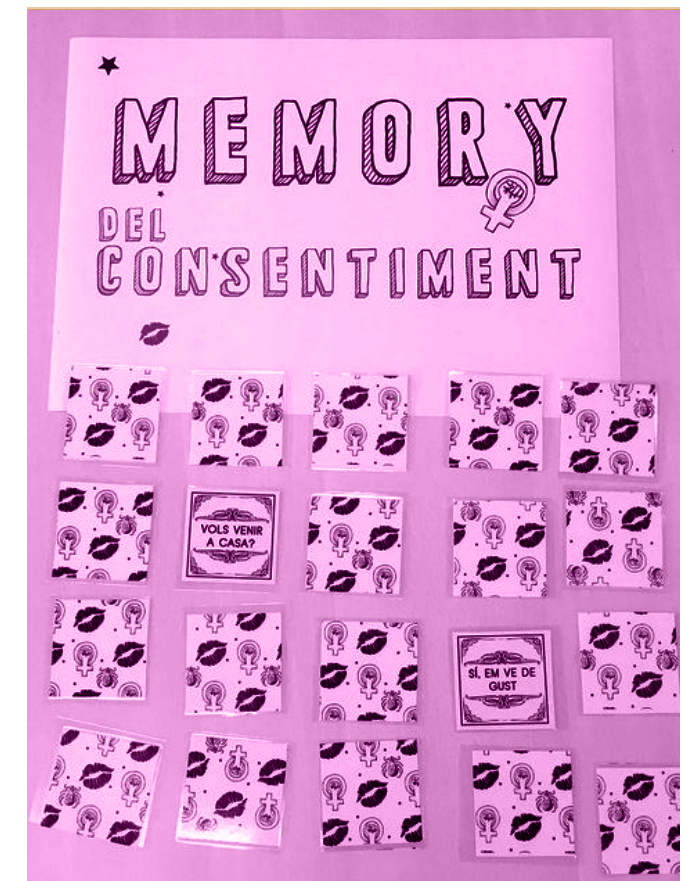
l'Instagram, són les xarxes socials amb les que treballa l'Observatori. La publicació diària, per mantenir viva i connectada la xarxa, és fonamental i per a totes les jornades es generen posts entre dues i quatre vegades, amb especial atenció a les informacions dels perfils institucionals de la UAB.

També es disposa d'un canal de YouTube on es penjen els vídeos que es van generant, sobretot els vídeos de reconeixement a les homenatjades en el marc de la jornada institucional del 8 de març.

| Observatori per a la igualtat de la UAB

CAMPANYES

En el marc de la Festa Major de la UAB es va tornar a engegar la campanya "Lligues o Assetges?" amb l'objectiu de prevenir i sensibilitzar a la comunitat universitària davant situacions de discriminació i violència sexista en l'entorn lúdic i d'oci nocturn. La campanya va estar adreçada principalment a homes cisheterosexuals, per tal de propiciar la modificació de les seves actituds davant les relacions sexo-afectives en espais d'oci i proposar-los formes de lligar basades en el consens i els límits. La campanya es va difondre a través de les xarxes socials i cartells als centres docents, i amb una activitat el mateix dia de la FMUAB, el joc del *Memori del consentiment*.

L'objectiu de l'activitat, que es podia realitzar a l'estand de l'Observatori, era treballar el consentiment, els límits i el desig a través de crear relacions sanes i consensuades a partir de fer parelles amb les frases que s'amagaven sota les targetes. A més, la campanya també va incloure la difusió del "Protocol d'abordatge i intervenció contra les agressions masclistes a la Festa Major".

PERSPECTIVA DE GÈNERE EN LA RECERCA

En el marc d'aquest àmbit, l'Observatori per a la Igualtat convoca cada any els **Premis als millors treballs de fi de grau amb perspectiva de gènere de la UAB**. Aquests premis tenen com objectiu sensibilitzar l'alumnat sobre la igualtat de gènere i la no discriminació a partir de fomentar el seu interès en la recerca. Contribueixen a incorporar la perspectiva de gènere en la docència i a promoure el gènere com a motiu d'interès en la recerca i l'estudi a la UAB.

El curs 2018-2019 es va convocar la tercera edició. En aquesta edició es van presentar un total de 93 candidatures de diferents facultats i van rebre el premi 27 treballs de diferents graus. La Facultat de Filosofia i Lletres va ser la Facultat amb més participació, es van presentar 19 TFG en total, seguida de les Facultats de Ciències de la Comunicació i de Traducció i d'Interpretació, amb 13 treballs cadascuna. Com a novetat, per primera vegada ha participat alumnat de diferents graus de la Facultat de Biociències i de l'Escola d'Enginyeria.

Els TFG premiats aquest curs acadèmic han abastat un gran ventall de temàtiques com l'impacte del sexisme en la publicitat, les violències de gènere, el gènere i la sexualitat, el biaix de gènere en els assajos clínics, entre d'altres temes. Entre els treballs que van rebre el premi per grau, s'han seleccionat els millors per àmbit de coneixement. El millor TFG de l'àmbit d'Arts i Humanitats ha estat el de Núria Martín, del Grau d'Història de l'Art, titulat *El cuerpo como catalizador. Sobre prácticas performativas e identidades durante el tardofranquismo y la Transición española*. De Ciències de la Salut ha guanyat Ariadna Tigri, del Grau d'Infermeria, amb un treball sobre *les Vivències de les dones víctimes de violència masclista sobre l'atenció sanitària rebuda*. Pel que fa a les Ciències Socials i Jurídiques s'ha atorgat el premi al TFG de Nabila Elisabeth Zbairi,

Tercera edició dels premis als millors treballs de fi de grau (TFG) amb perspectiva de gènere de la UAB

del Grau de Dret, *El delito de stalking desde una perspectiva de género. Análisis de la respuesta judicial-penal*.

L'acte de lliurament de la **Tercera edició dels premis als millors treballs de fi de grau (TFG) amb perspectiva de gènere de la UAB** es va celebrar el 27 de novembre de 2018. En l'acte van participar la vicerectora d'Alumnat i d'Ocupabilitat, Sara Moreno, la directora de l'Observatori,

Joana Gallego, i la directora executiva de l'Institut Català de les Dones, Núria Ramon. Com a novetat, enguany els premis als millors TFG amb perspectiva de gènere han comptat amb una dotació econòmica total de 1.000€, subvencionats per l'ICD, que s'han repartit entre els treballs guanyadors de cadascun dels àmbits de coneixement. A més, cadascun dels estudiants premiats va fer una breu presentació de la temàtica del seu treball.

UAB LLIURE DE VIOLÈNCIES MASCLISTES I LGBTIFÒBIQUES

Punt Lila FM

En el marc de la Festa Major, l'Observatori, en col·laboració amb la Unitat de Dinamització Comunitària, va habilitar un Punt Lila per atendre a les persones que haguessin patit una agressió en el context de la Festa Major i activar el *Protocol d'abordatge i intervenció contra les agressions sexistes a la Festa Major de la UAB*.

El Punt Lila es va ubicar a la Facultat de Traducció i Interpretació amb un estand a l'exterior del centre, molt visible, per fer la primera acollida i amb un espai privat dins la facultat per fer l'atenció. El Punt Lila va funcionar durant tota la Festa Major, entre les 13h i les 23h, i va comptar amb dues tècniques especialistes en l'atenció i abordatge de les situacions de violència de gènere en el context d'oci, amb el suport de la Unitat Psicogènere del SPL.

Les funcions del Punt Lila van ser proporcionar informació als membres de la comunitat universitària sobre el protocol de la FM, definir l'espai de la universitat com un espai lliure d'agressions sexuals i atendre les situacions d'agressió per part de personal expert, acompanyant les persones i activant el protocol en cas necessari.

A més del personal tècnic, el Punt Lila va comptar també amb les *Brigades*, parelles itinerants formades per estudiants voluntàries que tenen experiència prèvia en l'aplicació de protocols d'agressions sexistes en context de Festa Major. Les estudiants van rebre formació sobre violències sexuals i protocols en espais d'oci nocturn. Les brigades tenien una

Protocol d'abordatge i intervenció contra les agressions sexistes a la Festa Major de la UAB.

doble funció: fer una primera acollida i acompanyar a les persones de la FM que hagin estat víctimes d'una agressió; i recordar a totes les persones participants que la Festa Major és un espai lliure de violències sexuals. Les brigades van recórrer tots els espais de la Festa Major proporcionant informació sobre el Protocol de la FMUAB i acompanyant a les persones agredides fins el punt d'atenció.

Per últim, totes les persones de l'organització de la FM implicades en la detecció i atenció de les situacions de violències sexual van rebre formació sobre com actuar i aplicar el protocol.

FORMACIÓ

Finalment, mencionar que aquest curs s'han organitzat diversos cursos en matèria d'igualtat de gènere. Concretament, s'ha ofert formació sobre **Diversitat afectiva-sexual adreçada a PAS, Atenció a la Violències sexuals a la universitat i Comunicació amb Perspectiva de gènere** adreçada a PAS i PDI, **Perspectiva de gènere a la Recerca i a la docència** adreçada a PDI, formació en perspectiva de gènere en la recerca a estudiants de doctorat, activitats amb crèdits ECTS a l'alumnat sobre Comunicació amb perspectiva de gènere, Violències sexuals a la universitat, Diversitat afectiva-sexual, i Apoderament i comunicació, així com una Càpsula formativa d'inserció laboral amb perspectiva de gènere amb el Servei d'ocupabilitat.

| Observatori per a la igualtat de la UAB

PLANS D'ACCIÓ I POLÍTQUES

Aquest curs destaca especialment l'aprovació pel Consell de Govern, en la sessió del 4 de juliol de 2019, del *Quart pla d'acció per a la igualtat de gènere de la Universitat Autònoma de Barcelona Sexenni 2019-2023 (IV PAG)*. El IV PAG és un document elaborat per l'Observatori per a la Igualtat que preveu un conjunt de mesures estructurades segons cinc eixos d'actuació. Les mesures previstes es fonamenten en els resultats de la diagnosi dissenyada i elaborada també per l'Observatori i en el procés participatiu amb la comunitat universitària.

Les mesures que formen el IV PAG, mantenen certa continuïtat respecte de les mesures que ja figuraven en el III PAG. Tanmateix, s'han reforçat les mesures vinculades amb el sexisme, la discriminació i l'assetjament per raó de gènere i s'han incorporant els drets LGTBI+. D'altra banda, s'han definit noves mesures que responen als canvis normatius i a les principals necessitats demanades per la comunitat UAB. Així doncs, el IV PAG contempla 38 mesures que es concreten en

objectius operatius. Les mesures es distribueixen en cinc eixos d'actuació els quals, alhora, comprenen objectius específics. En total, el pla preveu 134 objectius operatius. Per a cadascuna de les mesures, s'han especificat els òrgans responsables i executors, els instruments i el calendari de la seva aplicació. Els **eixos** són els següents:

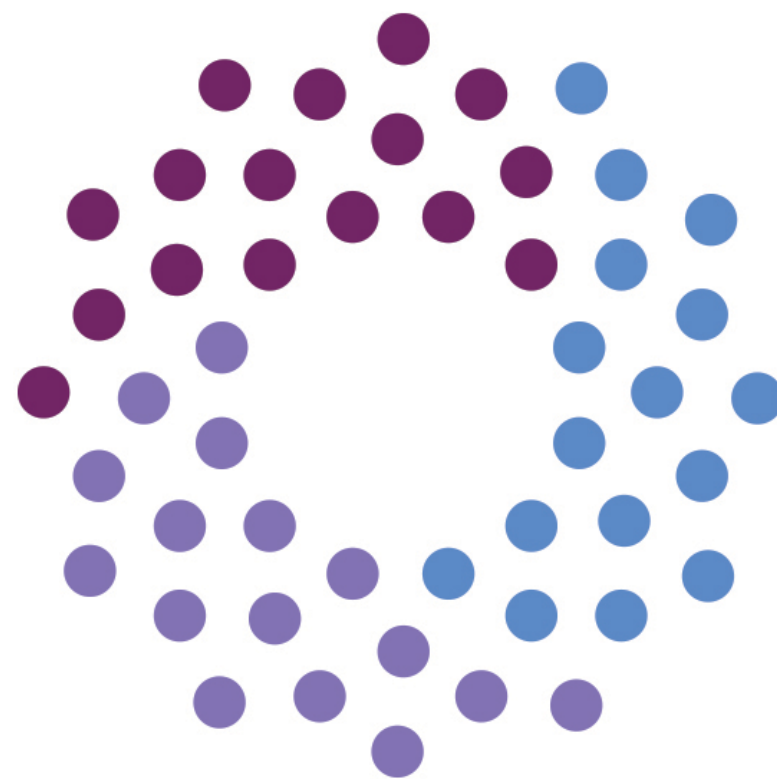
- Eix 1.** Promoció de la cultura i les polítiques d'igualtat.
- Eix 2.** Igualtat de condicions en l'accés, la promoció i l'organització del treball i de l'estudi.
- Eix 3.** Promoció de la perspectiva de gènere en la docència i la recerca.
- Eix 4.** Participació i representació paritària en la comunitat universitària.
- Eix 5.** Promoció d'una organització lliure de sexisme i violències de gènere.

A més de les mesures, el pla d'acció presenta els principals resultats obtinguts de la diagnosi la qual contempla els següents aspectes: l'avaluació del grau d'implementació del III PAG,

la revisió de la normativa, dels documents i projectes europeus de referència en matèria d'igualtat de gènere, la descripció de la situació de les dones a la nostra universitat, i la valoració de la comunitat vers l'aplicació del PAG i de les polítiques de gènere.

A més, durant aquest curs 2018-2019, l'Observatori ha continuat impulsant i coordinant el procés de seguiment de la implementació del *Segon Pla d'Acció sobre discapacitat i inclusió de la Universitat Autònoma de Barcelona Sexenni 2018-2023 (II PAD)*.

EDICIÓ

Edició Laura Duarte Campderrós
Maribel Ponferrada Arteaga

DISSENY

Anna Carrasquedo

Observatori per a la Igualtat de la UAB

www.uab.cat/observatori-igualtat